

Kaupunginhallitus	§ 60	17.02.2020
Kaupunginhallitus	§ 251	07.09.2020
Kaupunginhallitus	§ 274	21.09.2020

JULKISEN VEISTOSKILPAILUN VOITTAJAN MERKITSEMINEN TIEDOKSI JA VEISTOKSEN HANKINTA

167/12.03.03/2020

KH 17.02.2020 § 60

Valmistelija museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura:

Tornion kaupunki on talousarviossaan 2020 varannut investointimäärärahoissa 30 000 euroa juhluvuoden veistoksen suunnitteluun.

Tornion kaupunki järjestää julkisen veistoskilpailun Norbergin möljläle tai muuhun sille osoitettuun paikkaan. Kilpailu toteutetaan kutsukilpailuna, johon valitaan viisi ammattikuvanveistäjää, jotka asuvat, tai joiden juuret ovat Pohjois-Suomessa.

Kilpailun tarkoituksena on löytää visuaalisesti ja sisällöllisesti kiinnostavia ehdotuksia pysyväksi taideteokseksi ko. paikkaan. Taideteoksen toivotaan olevan elämyksellinen, suorastaan wow- efektin luova teos, joka huomioi paikan, Euroopan pisimmän vapaana virtaavan Torniojoen äärellä, sitoutumatta liikaa jo olemassa oleviin tarinoihin eikä myöskään ole näköesteenä joelle. Myös Tornion 400 juhluvuosi ja Tornion pitkä historia tulisi huomioida, kuitenkin niin, että veistos edustaa selkeästi 2020-lukua eikä ole toisinto tekijöiden aikaisemmista teoksista.

Taideteosten sijoittamisen julkisille paikoille uskotaan lisäävän yleistä hyvinvointia, parantavan elämänlaatua ja humanisoivan ympäristöä. Toisaalta teosten hankkiminen ja sijoittaminen julkiselle paikalle kertoo, että julkinen valta on sitoutunut humaaniin arvomaailmaan, että sillä on varaa muuhunkin kuin kaikkein välttämättömimpään ja että se huolehtii monipuolisesti kansalaisten hyvinvoinnista. Parhaimmillaan teos lisää alueen merkityksellisyyttä kohtaamispaikkana ja toimii väylänä ihmisten väliseen kommunikointiin. Taide toimii myös matkailun vetovoimatekijänä ja jopa syynä matkustamiseen. Taiteen kautta Tornion kaupunki voi vahvistaa tunnettuuttaan, vetovoimaisuuttaan ja sitä kautta elinvoimaansa.

Julkisia teoksia hyödynnetään yhteisön symboleina, tunnuskuvin, tavaramerkkeinä, mainoksina ja vetonauloina. Kööpenhaminaa symboloi Pieni merenneito; Helsingin tunnusmerkkinä on Havis Amandaa, Oulun Toripolliisi.

Julkinen veistoskilpailu toteutetaan Suomen taiteilijaseuran sääntöjen mukaan. Kutsupalkkioina maksetaan osallistujille 2 000 euron korvaus.

Kutsuttavat taiteilijat:

1. Engblom Tom, Rovaniemi
2. Hamari Mia, Simo
3. Isorättyä Pekka ja Teija, Vantaa (kotoisin Tornioista)
4. Kaulanen Kirsi, Porvoo (kotoisin Äkäslompolosta)
5. Miettunen Sauli, Pello

Palkintolautakunta:

Puheenjohtaja Tornion kaupunginjohtaja, jäsenenä museonjohtaja Aineen taidemuseo, amanuenssi, Aineen taidemuseon, kaupunginarkkitehti, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, Aineen taidemuseon johtokunnan puheenjohtaja, sekä kutsuttujen taiteilijoiden nimeäminä kaksi taiteilijajäsentä.

OHEISAINEISTO: Sijaintikartta ja aluekuvat
Tornion kaupungin kutsukilpailu
Asemapiirros ja leikkaus Nordbergin möljästä ja teoksen perustukset

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Päätetään hyväksyä:

- 1) julkisen veistoskilpailun toteuttaminen esitetyn mukaisesti
- 2) hyväksytään esitys kutsupalkkioista, yhteensä 10 000 euroa, mikä kohdistetaan kaupunginhallitukselle varattuihin Tornio 400-juhlavuoden määrärahoihin.
- 3) nimitetään palkintolautakunta esityksen mukaan, siten että kutsutut taiteilijat nimeävät lautakuntaan kaksi (2) edustajaa.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: Museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura, 040 554 9645
Kaupunginarkkitehti Jarmo Lokio, 040 704 8720

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna oikaisuvaatimus.

Otteet:

museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura
kaupunginarkkitehti Jarmo Lokio

Valmistelija museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura:

Tornio 400 -juhlavuoden taideveistoskilpailu päättyi 29.5.2020 klo 16:00. Kilpailun voittaja valittiin 12.6.2020 Aineen taidemuseolla. Kaupunginhallituksen nimeämät palkintolautakunnan jäsenet toimivat kilpailun tuomareina sekä lisäksi kaksi taiteilijoiden nimeämää tuomaria, Petri Eskelinen (etäyhteydellä) sekä Minna Kangasmaa.

Kilpailuun ilmoitettiin määräaikaan mennessä seitsemän teosta, jotka kilpailun tuomarit arvioivat seuraavasti:

Kojamon lohiaiheen katsotaan ankkuroituvan hyvin Tornioon, sen kalastuskulttuuriin ja huolimatta esittävästä, ehkä kliseisestäkin aiheestaan huolimatta edustaa tätä aikaa, se toteutetaan Outokummun teräksestä, suuresta koostaan huolimatta se on ilmava ja teoksen sisälle voi mennä. Teos näkyy hyvin E4-tielle. Veistoksen nimi Kojamo, tarkoittaa uroslohta. Kojamo-sana tunnetaan jo 1700-luvulta. Kojamon suunnitellusta paikasta muutama sata metriä pohjoiseen oli lohিপato ja lohiryssä.

Kurkkio-teoksen katsottiin olevan ilmava, feminiininen, materiaalistaan (teräs) huolimatta kevyen oloinen, kuvaavan veden pintaa ja sen heijastuksia. Teos on samalla kertaa sekä herkkä että voimakas. Teoksessa olevien uhanalaisten tunturikasvien ei nähty mitenkään liittyvän Tornioon.

Joella-teoksen naishahmon katsottiin edustavan tornionlaaksolaista voimakasta naista; siinä on liikettä, tukka hulmuu. Toisaalta materiaalin (pronssi) ja esittävyytensä takia se katsottiin olevan konservatiivinen ja korkea teräsjalusta tuntui epäsovivalta pronssi-veistoksen kanssa. Mahdollisena toteutuksena raati epäili myös teoksen naisen piirteiden ja herkkyyden mahdollisesti katoavan toteutettuna isona pronssivaluna.

Valon virtaa -teos on taiteellisesti kiinnostava, se edustaa selkeästi tätä aikaa. Teoksessa on keskeisessä roolissa vesi ja sen heijastuminen ison linssin läpi. Raati pohti miten vaijerit ja tekniikka tulisi kestämään, teoksessa nähtiin paljon teknisiä haasteita ja toisaalta se koettiin vaikeasti lähestyttäväksi.

Kilpailun tuomareista jokainen jäsen asetti teokset 1-3 sijoille. Ensimmäiselle sijalle tuli Kojamo-veistos, toiselle sijalle Kurkkio-teos ja

kolmannelle sijalle Joella-teos.

Kojamo -veistoksen rakennusbudjetiksi ilmoitettiin 100 000 euroa, mikä ei sisällä perustustöitä eikä ruostumatonta terästä.

Kunniamaininnan sai Valon virtaa teos.

OHEISAINEISTO: Palkintolautakunnan pöytäkirja, teosten esittelyt ja budjetti
Sopimusluonnos

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

- 1) Merkitään Tornio 400-juhlavuoden veistoskilpailun voittaja tiedoksi
- 2) päätetään toteuttaa veistos kilpailussa esitetyn kustannusarvion mukaisesti
- 3) hyväksytään sopimusluonnos allekirjoitettavaksi
- 4) varataan veistoksen perustustöihin määräraha Tornio 400-menotilille
- 5) merkitään tiedoksi taiteilijan 2016 neuvottelema sopimus Tornion terästehtaan kanssa, joka lahjoittaa tarvittavan teräksen veistokseen.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin kohdat 1-5.

LISÄTIEDOT: Museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura, 040 554 9645

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Ei muutoksenhakua.

Otteet:
veistoskilpailun voittaja
museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura
talousjohtaja Anne Vuorjoki
tekninen johtaja Markus Kannala

KH 21.09.2020 § 274

Valmistelija hallintopäällikkö Outi Kääriäinen:

Tornio 400 -juhlavuoden veistoskilpailun päätöksen toimeenpanossa on käynyt ilmi, että Tornion terästehdas ei, alkuperäisestä suunnitelmasta poiketen, rahoita taiteilijoiden materiaalikustannuksia.

Tornion kaupunki on neuvotellut taiteilijoiden kanssa siten, että puuttuva rahoitus jaetaan 50/50 osuudella siten, että taiteilijat rahoittavat puolet kustannuksista ja Tornion kaupunki rahoittaa puolet kustannuksista. Kaupunki etsii rahoituksen eri lähteistä.

OHEISAINEISTO: Sopimusluonnos

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Hyväksytään toteutettavan veistoksen kustannusten jako ja rahoitus sekä sopimusluonnokseen tehdyt muutokset.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin Tornion kaupungin 50% osuus puuttuvasta rahoituksesta, edellyttäen, että veistos valmistetaan paikallisesta Outokummun teräksestä.

LISÄTIEDOT: Museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura, 040 554 9645

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna oikaisuvaatimus.

Otteet:
veistoskilpailun voittaja
museonjohtaja Katriina Pietilä-Juntura
talousjohtaja Anne Vuorjoki
tekninen johtaja Markus Kannala
